

#

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

č.34/1996 Z.z.

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 5. júna 1992 bol v Riu de Janeiro otvorený na podpis Dohovor o biologickej diverzite. V mene Slovenskej republiky bol podpísaný 19. mája 1993 v New Yorku.

S dohovorom vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky 18. augusta 1994 svojím uznesením č. 556/1994 a prezident republiky ho ratifikoval 23. augusta 1994. Ratifikačná listina bola uložená u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov 25. augusta 1994.

Dohovor nadobudol platnosť pre Slovenskú republiku 23. novembra 1994 na základe článku 36 ods. 3.

DOHOVOR

o biologickej diverzite

Preambula

Zmluvné strany,

uvedomujúc si vnútornú hodnotu biologickej diverzity a ekologických, genetických, spoločenských, ekonomických, vedeckých, náučných, kultúrnych, rekreačných a estetických hodnôt biologickej diverzity a jej zložiek,

uvedomujúc si aj význam biologickej diverzity pre vývoj a udržanie životodarných systémov biosféry,

potvrdzujúc, že ochrana biologickej diverzity je spoločným záujmom ľudstva,

opäť potvrdzujúc, že štáty majú suverénne právo na svoje biologické zdroje,

a navyše potvrdzujúc, že štáty sú zodpovedné za ochranu svojej biologickej diverzity a za využívanie svojich biologických zdrojov trvalo udržateľným spôsobom,

súc znepokojené tým, že biologickú diverzitu významne znižujú určité ľudské činnosti,

uvedomujúc si všeobecný nedostatok informácií a vedomostí o biologickej diverzite a naliehavú potrebu rozvinutia vedeckých, technických a inštitucionálnych kapacít na zabezpečenie základného poznania, na ktorého základe je nutné plánovať a uplatňovať príslušné opatrenia,

poznajúc, že je životne nutné predvídať príčiny významného zmenšenia alebo straty biologickej diverzity, predchádzať im a odstraňovať ich pri zdroji,

poznajúc tiež, že tam, kde hrozí významné zmenšenie alebo strata biologickej diverzity, nesmie sa nedostatok vedeckých dôkazov využívať na zdôvodnenie odkladu opatrení na zabránenie alebo na minimalizáciu tejto hrozby,

opäť poznajúc, že základným predpokladom na ochranu biologickej diverzity je ochrana ekosystémov a prírodných biotopov in-situ a udržanie a obnovenie životaschopných populácií druhov v ich prírodnom prostredí,

poznajúc ďalej, že opatrenia ex-situ, predovšetkým v krajine pôvodu, tiež zohrávajú významnú úlohu,

uznávajúc bezprostrednú a tradičnú závislosť mnohých domorodých a miestnych spoločenstiev s tradičným spôsobom života od biologických zdrojov a nevyhnutnosť rovnocenného podielu na prínosoch z využívania tradičných vedomostí, inovácií a praktík prislúchajúcich ochrane biologickej diverzity a trvalo udržateľnému využívaniu jej zložiek,

uznávajúc aj životne dôležitú úlohu, ktorú majú ženy pri ochrane biologickej diverzity a jej trvalo udržateľnom využívaní, a potvrdzujúc potrebu plnoprávnej účasti žien na všetkých úrovniach pri vytváraní politiky a uplatňovaní ochrany biologickej diverzity,

zdôrazňujúc význam a potrebu podporiť medzinárodnú, regionálnu a globálnu spoluprácu medzi štátmi, medzivládskymi organizáciami a mimovládny sektorom na ochranu biologickej diverzity a trvalo udržateľné

#

využívanie jej zložiek, uznávajúc, že vytvorenie nových a dodatočných finančných zdrojov a primeraný prístup k vhodným technológiám zásadne zmení svetové možnosti, ako čeliť strate biologickej diverzity,

uznávajúc ďalej, že sa vyžaduje osobitné opatrenie na uspokojenie potrieb rozvojových krajín vrátane zabezpečenia nových a dodatočných finančných zdrojov a primeraného prístupu k vhodným technológiám,

berúc do úvahy v tomto smere osobitné podmienky najmenej rozvinutých krajín a malých ostrovných štátov,

priznávajúc, že na ochranu biologickej diverzity sú potrebné podstatné investície a že sa od nich očakáva široké spektrum environmentálnych, hospodárskych a spoločenských prínosov,

berúc na vedomie, že hospodársky a sociálny rozvoj a odstránenie chudoby sú prvými a prevažujúcimi prioritami rozvojových krajín,

uvedomujúc si, že ochrana a trvalo udržateľné využívanie biologickej diverzity majú kritický význam pre zabezpečenie výživy, zdravia a iných potrieb narastajúcej svetovej populácie a pre tento účel je podstatný prístup ku genetickým zdrojom a technológiám a ich rozdeľovanie,

poznajúc, že v konečnom dôsledku ochrana a trvalo udržateľné využívanie biologickej diverzity posilní priateľské vzťahy medzi štátmi a prispeje k mieru pre ľudstvo,

želajúc si podporiť a doplniť existujúce medzinárodné opatrenia na ochranu biologickej diverzity a na trvalo udržateľné využívanie jej zložiek, a

súc odhodlané chrániť a trvalo udržateľným spôsobom využívať biologickú diverzitu v prospech súčasných a budúcich generácií,

dohodli sa takto:

Čl.1

Ciele

Ciele tohto dohovoru, ktoré sa majú sledovať v súlade s jeho príslušnými ustanoveniami, sú ochrana biologickej diverzity, trvalo udržateľné využívanie jej zložiek a spravodlivý, rovnoprávny podiel na prínosoch využívania genetických zdrojov vrátane primeraného prístupu ku genetickým zdrojom, vhodný prevod dôležitých technológií a zohľadňovanie všetkých práv na tieto zdroje a technológie s primeraným financovaním.

Čl.2

Používanie pojmov

Na účely tohto dohovoru

"biologická diverzita" znamená rôznorodosť všetkých živých organizmov vrátane ich suchozemských, morských a ostatných vodných ekosystémov a ekologických komplexov, ktorých sú súčasťou; biologická diverzita zahŕňa rôznorodosť v rámci druhov, medzi druhmi a rozmanitosť ekosystémov;

"biologické zdroje" sú genetické zdroje, organizmy alebo ich časti, populácie alebo akékoľvek iné biotické zložky ekosystémov so súčasným alebo s potenciálnym využitím alebo s hodnotou pre ľudstvo;

"biotechnológia" znamená akúkoľvek technológiu, ktorá využíva biologické systémy, živé organizmy alebo ich deriváty na výrobu alebo na úpravu výrobkov alebo procesov na špecifické použitie;

"krajina pôvodu genetických zdrojov" znamená krajinu, ktorá vlastní genetické zdroje v podmienkach in-situ;

"krajina poskytujúca genetické zdroje" je krajina dodávajúca genetické zdroje získané zo zdrojov in-situ vrátane populácií voľne žijúcich, ako aj domestikovaných druhov alebo druhov získaných zo zdrojov ex-situ, ktoré môžu, ale nemusia mať pôvod v tejto krajine;

"domestikované alebo pestované druhy" sú druhy, ktorých proces vývoja ovplyvnil človek na uspokojenie svojich potrieb;

"ekosystém" je dynamický komplex spoločenstiev rastlín, živočíchov a mikroorganizmov a ich neživého prostredia, ktoré navzájom pôsobia ako funkčná jednotka;

"ochrana ex-situ" je ochrana zložiek biologickej diverzity mimo ich prirodzených stanovišť;

#

"**genetický materiál**" je akýkoľvek materiál rastlinného, živočíšneho, mikrobiálneho alebo iného pôvodu obsahujúci funkčné jednotky dedičnosti;

"**genetické zdroje**" sú genetický materiál súčasnej alebo potenciálnej hodnoty;

"**stanovište**" je miesto alebo typ miesta, kde sa organizmus alebo populácia prirodzene vyskytujú;

"**podmienky in-situ**" sú podmienky, v ktorých genetické zdroje existujú v rámci ekosystémov a prirodzených stanovišť, v prípade domestikovaných alebo pestovaných druhov v prostredí, kde nadobudli svoje charakteristické vlastnosti;

"**ochrana in situ**" je ochrana ekosystémov a prirodzených stanovišť, ako aj udržiavanie a obnova životaschopných populácií druhov v ich prírodnom prostredí, v prípade domestikovaných alebo pestovaných druhov v prostredí, kde nadobudli svoje charakteristické vlastnosti;

"**chránené územie**" je geograficky definované územie, ktoré je určené alebo regulované a spravované so zámerom dosiahnuť špecifické ciele ochrany;

"**organizácia regionálnej ekonomickej integrácie**" je organizácia konštituovaná suverénnymi štátmi príslušnej oblasti, na ktorú členské štáty previedli kompetencie týkajúce sa záležitostí obsiahnutých v tomto dohovore a ktorá bola riadne splnomocnená v súlade s jej vnútornými postupmi na podpis, ratifikáciu, prijatie a schválenie dohovoru alebo prístupie k nemu;

"**trvalo udržateľné využívanie**" je využívanie zložiek biologickej diverzity spôsobom a mierou, ktoré nevedú k dlhodobému poklesu biologickej diverzity tak, že si udržiavajú schopnosť uspokojovať potreby a nároky súčasných a budúcich generácií;

"**technológia**" znamená biotechnológiu.

Čl.3

Zásada

V súlade s Chartou Organizácie Spojených národov a princípmi medzinárodného práva štáty majú suverénne právo využívať vlastné zdroje na základe svojej environmentálnej politiky a majú povinnosť zabezpečiť, aby aktivity v rámci ich jurisdikcie alebo ich pôsobnosti nespôsobili škody na životnom prostredí iných štátov alebo na územiach za hranicami ich jurisdikcie.

Čl.4

Rozsah jurisdikcie

V súlade s legislatívou iných štátov a okrem výnimiek osobitne ustanovených v tomto dohovore platia ustanovenia dohovoru pre každú zo zmluvných strán

- a) pre zložky biologickej diverzity v oblastiach vymedzených jurisdikciou štátu; a
- b) pre procesy a činnosti bez ohľadu na to, kde sa prejavia ich účinky uskutočňované v rámci jej jurisdikcie alebo kontroly, na území ovplyvnenom jej jurisdikciou alebo za hranicami jej jurisdikcie.

Čl.5

Spolupráca

Každá zo zmluvných strán bude, ak je to možné a vhodné, spolupracovať s ostatnými zmluvnými stranami priamo alebo, ak je to vhodné, prostredníctvom príslušných medzinárodných organizácií v oblastiach mimo jurisdikcie štátu a pri riešení ostatných záležitostí spoločného záujmu na ochrane a trvalo udržateľnom využívaní biologickej diverzity.

Čl.6

Všeobecné opatrenia na ochranu a trvalo udržateľné využívanie

Každá zo zmluvných strán bude v súlade so svojimi špecifickými podmienkami a možnosťami

#

- a) rozvíjať národné stratégie, plány alebo programy na ochranu a trvalo udržateľné využívanie biologickej diverzity alebo na tento účel upravovať súčasné stratégie, plány alebo programy, ktoré medziiným musia odrážať opatrenia ustanovené v tomto dohovore týkajúce sa dotknutej zmluvnej strany; a
- b) integrovať, ak je to možné a vhodné, ochranu a trvalo udržateľné využívanie biologickej diverzity do príslušných rezortných alebo medzirezortných plánov, programov a stratégií.

Čl.7

Identifikácia a monitorovanie

Každá zo zmluvných strán, ak je to možné a vhodné, predovšetkým na účely uvedené v článkoch 8 až 10

- a) určí zložky biologickej diverzity dôležité na jej ochranu a na trvalo udržateľné využívanie s prihladnutím na zoznam kategórií uvedených v prílohe č. I;
- b) bude monitorovať prostredníctvom odberu vzoriek a iných metód zložky biologickej diverzity podľa písmena a), pričom bude venovať osobitnú pozornosť zložkám, ktoré si vyžadujú naliehavé ochranné opatrenia, a zložkám, ktoré poskytujú najväčší potenciál na trvalo udržateľné využívanie;
- c) určí procesy a kategórie činností, ktoré majú alebo mohli by mať akékoľvek nepriaznivé vplyvy na ochranu a trvalo udržateľné využívanie biologickej diverzity, a bude monitorovať ich účinky prostredníctvom odberu vzoriek a iných metód; a
- d) bude uchovávať a spracúvať akýmkoľvek spôsobom údaje z identifikácie a monitorovania činností podľa písmen a), b) a c).

Čl.8

Ochrana in-situ

Každá zo zmluvných strán, ak je to možné a vhodné,

- a) vytvorí systém chránených území alebo oblastí, v ktorých je potrebné prijať osobitné opatrenia na ochranu biologickej diverzity;
- b) vydá, ak je to nevyhnutné, smernice na výber, vyhlasovanie a spravovanie chránených území alebo oblastí, v ktorých je potrebné prijať osobitné opatrenia na ochranu biologickej diverzity;
- c) bude regulovať alebo spravovať biologické zdroje, ktoré majú význam pre ochranu biologickej diverzity v chránených územiach alebo mimo nich, so zámerom zabezpečiť ich ochranu a trvalo udržateľné využívanie;
- d) bude podporovať ochranu ekosystémov, prírodných stanovišť a udržiavanie životaschopných populácií druhov v prírodnom prostredí;
- e) bude podporovať environmentálne primeraný a trvalo udržateľný rozvoj v oblastiach priľahlých ku chráneným územiám s výhľadom na ich neskoršiu ochranu;
- f) bude revitalizovať a renaturovať degradované ekosystémy a podporovať obnovu ohrozených druhov medziiným prostredníctvom tvorby a uskutočňovania plánov alebo iných stratégií riadenia;
- g) vytvorí alebo bude udržiavať prostriedky na reguláciu, správu alebo na kontrolu rizík spojených s využívaním a vypúšťaním živých modifikovaných organizmov, ktoré sú výsledkom biotechnológií a ktoré by mohli negatívne ovplyvniť ochranu a trvalo udržateľné využívanie biologickej diverzity, pričom bude brať do úvahy aj riziká pre ľudské zdravie;
- h) zabráni introdukcii, bude kontrolovať nepôvodné druhy alebo vyhubí tie, ktoré ohrozujú ekosystémy, stanovištia alebo druhy;
- i) vynasnaží sa zabezpečiť podmienky na zladenie terajšieho využívania biologickej diverzity s jej ochranou a trvalo udržateľným využívaním jej zložiek;
- j) v medziach svojej legislatívy bude rešpektovať, chrániť a udržiavať vedomosti, inovácie a postupy domorodých a miestnych spoločností s tradičným spôsobom života vhodné na ochranu a trvalo udržateľné využívanie biologickej diverzity a bude podporovať ich širšie využívanie so súhlasom a zapojením vlastníkov takých poznatkov, inovácií a postupov, ako aj podporovať spravodlivé rozdelenie prínosov z ich využitia;

#

- k) vytvorí alebo bude udržiavať nevyhnutnú legislatívu a/alebo iné regulačné opatrenia na ochranu ohrozených druhov a populácií;
- l) tam, kde sa zistil akýkoľvek nepriaznivý vplyv na biologickú diverzitu podľa článku 7, bude regulovať alebo riadiť príslušné procesy a rôzne druhy činností; a
- m) bude spolupracovať pri zabezpečovaní finančnej a inej podpory na ochranu in-situ podľa písmen a) až l), najmä pre rozvojové krajiny.

Čl.9

Ochrana ex-situ

Každá zo zmluvných strán bude, ak je to možné a vhodné, prevažne s cieľom doplniť opatrenia in-situ

- a) prijímať opatrenia na ochranu zložiek biologickej diverzity ex-situ predovšetkým v krajine pôvodu týchto zložiek;
- b) vytvárať a udržiavať zariadenia na ochranu a výskum rastlín, živočíchov a mikroorganizmov ex-situ predovšetkým v krajine pôvodu genetických zdrojov;
- c) prijímať opatrenia na obnovu a rehabilitáciu ohrozených druhov a na ich prinavrátenie do ich prírodných stanovišť za vhodných podmienok;
- d) regulovať a riadiť získavanie biologických zdrojov z prírodných stanovišť na účely ochrany ex-situ tak, aby neboli ohrozené ekosystémy a populácie druhov in-situ okrem prípadov, v ktorých sú potrebné dočasné opatrenia ex-situ podľa písmena c); a
- e) spolupracovať pri zabezpečovaní finančnej a inej podpory na ochranu ex-situ podľa písmen a) až d) a pri zakladaní a udržiavaní zariadení na ochranu ex-situ v rozvojových krajinách.

Čl.10

Trvalo udržateľné využívanie zložiek biologickej diverzity

Každá zo zmluvných strán bude, ak je to možné a vhodné,

- a) zahŕňať ochranu a trvalo udržateľné využívanie biologických zdrojov do rozhodovacieho procesu štátu;
- b) prijímať opatrenia na vylúčenie alebo na minimalizáciu nepriaznivých vplyvov využívania biologických zdrojov na biologickú diverzitu;
- c) chrániť a podporovať tradičné využívanie biologických zdrojov v súlade s tradičnými hospodárskymi postupmi, ktoré sú zlučiteľné s požiadavkami ochrany alebo trvalo udržateľného využívania;
- d) podporovať miestne obyvateľstvo v rozvoji a implementácii nápravnej činnosti v degradovaných oblastiach, v ktorých sa biologická diverzita znížila; a
- e) podnecovať spoluprácu medzi svojimi vládnyimi inštitúciami a súkromným sektorom pri rozvíjaní metód trvalo udržateľného využívania biologických zdrojov.

Čl.11

Podnecujúce opatrenia

Každá zo zmluvných strán, ak je to možné a vhodné, prijme hospodársky a spoločensky primerané opatrenia, ktoré budú podnetom na ochranu a trvalo udržateľné využívanie zložiek biologickej diverzity.

Čl.12

Výskum a školenie

Zmluvné strany, berúc do úvahy osobitné potreby rozvojových krajín, budú

- a) zostavovať a podporovať programy vedeckého a technického vzdelávania a školenia na určovanie, ochranu a trvalo udržateľné využívanie biologickej diverzity a jej zložiek a zabezpečovať podporu takéhoto vzdelávania a školenia pre osobitné potreby rozvojových krajín;
- b) podporovať a rozvíjať výskum, ktorý prispieva k ochrane a k trvalo udržateľnému využívaniu biologickej diverzity najmä v rozvojových krajinách, okrem iného v súlade s rozhodnutiami Konferencie zmluvných

#

strán prijatými v súvislosti s odporúčaniami Pomocného poradného orgánu pre vedu, techniku a technológiu; a

- c) v súlade s ustanoveniami článkov 16, 18 a 20 podporovať využívanie vedeckých poznatkov výskumu biologickej diverzity na rozvoj metód ochrany a trvalo udržateľného využívania biologických zdrojov a spolupracovať pri ňom.

Čl.13

Verejné vzdelávanie a uvedomenie

Zmluvné strany budú

- a) podporovať a rozvíjať pochopenie významu ochrany biologickej diverzity a potrebných opatrení, jej propagáciu prostredníctvom komunikačných prostriedkov, ako aj zaradenie týchto otázok do vzdelávacích programov; a
- b) spolupracovať, ak je to vhodné, s ostatnými štátmi a medzinárodnými organizáciami pri tvorbe programov vzdelávania a verejnej osvetu s ohľadom na ochranu a trvalo udržateľné využívanie biologickej diverzity.

Čl.14

Posudzovanie účinkov a minimalizácia nepriaznivých vplyvov

1. Každá zo zmluvných strán, ak je to možné a vhodné, bude

- a) zavádzať vhodné postupy vyžadujúce hodnotenie vplyvu na životné prostredie pri navrhovaných projektoch, pri ktorých sú pravdepodobné akékoľvek nepriaznivé vplyvy na biologickú diverzitu, s prihliadnutím na zabránenie alebo na minimalizáciu takýchto vplyvov a tam, kde je to vhodné, umožní účasť verejnosti pri takýchto postupoch;
- b) zavádzať vhodné opatrenia na zabezpečenie náležitého zohľadnenia environmentálnych účinkov takých programov a stratégií, pri ktorých sú pravdepodobné akékoľvek nepriaznivé vplyvy na biologickú diverzitu;
- c) podporovať vzájomnú výmenu správ, informácií a konzultácie o činnostiach v rámci svojej jurisdikcie alebo pôsobnosti, pri ktorých je pravdepodobný akýkoľvek nepriaznivý vplyv na biologickú diverzitu ostatných štátov alebo oblastí za hranicami jurisdikcie štátu tým, že bude, ak to bude vhodné, podporovať uzatváranie dvojstranných, regionálnych alebo mnohostranných dohôd;
- d) v prípade bezprostredného alebo vážneho nebezpečenstva alebo poškodenia biologickej diverzity spôsobeného v rámci vlastnej jurisdikcie alebo kontroly v oblasti jurisdikcie iných štátov alebo v oblastiach, ktoré sa nachádzajú mimo jurisdikcie štátov, neodkladne oznamovať toto nebezpečenstvo alebo škodu potenciálne dotknutým štátom, ako aj iniciovať činnosť na zabránenie alebo na minimalizáciu takéhoto nebezpečenstva alebo škody; a
- e) podporovať opatrenia na národnej úrovni, ktorými by reagovala na havarijnú situáciu vyvolanú činnosťami alebo udalosťami spôsobenými prirodzene alebo inak, ktoré predstavujú vážne a bezprostredné nebezpečenstvo pre biologickú diverzitu, a podporovať medzinárodnú spoluprácu s cieľom doplniť takéto národné úsilie, a ak je to vhodné a schválené štátmi alebo dotknutými regionálnymi hospodárskymi organizáciami, vytvárať spoločné plány pre nepredvídané udalosti.

2. Konferencia zmluvných strán preskúma na základe štúdií, ktoré sa budú realizovať na tento účel, otázky zodpovednosti a náhrady škôd vrátane obnovenia a kompenzácie za poškodenie biologickej diverzity okrem prípadov, keď takáto zodpovednosť je čisto vnútornou záležitosťou.

Čl.15

Prístup ku genetickým zdrojom

1. Pri uznaní suverénneho práva štátov na ich prírodné zdroje majú vlády právomoc určiť prístup ku genetickým zdrojom podliehajúcim legislatíve štátu.

2. Každá zo zmluvných strán vyvinie úsilie na umožnenie vhodného prístupu ku genetickým zdrojom pri environmentálne správnom a primeranom využití inými zmluvnými stranami a nebude klásť obmedzenia, ktoré by boli v protiklade s cieľmi tohto dohovoru.

3. Na účely tohto dohovoru genetickými zdrojmi poskytnutými zmluvnou stranou sú podľa tohto článku a podľa článkov 16 a 19 len tie, ktoré poskytujú tie zmluvné strany, ktoré sú krajinami pôvodu takýchto zdrojov, alebo iné strany, ktoré si obstarali genetické zdroje v súlade s týmto dohovorom.

4. Prístup k zdroju, tam, kde je zaručený, sa musí zabezpečiť na základe vzájomne schválených podmienok a ustanovení tohto článku.

5. Prístup ku genetickým zdrojom musí podliehať predchádzajúcemu súhlasu zmluvnej strany, ktorá poskytuje tieto zdroje, ak to táto zmluvná strana neustanovuje inak.

6. Každá zo zmluvných strán sa pousiluje rozvíjať a vykonávať vedecký výskum genetických zdrojov poskytovaných inými zmluvnými stranami s plnou účasťou týchto strán, a ak je to možné, priamo na ich území.

7. Každá zo zmluvných strán urobí vhodné legislatívne, administratívne a politické opatrenia v súlade s článkami 16 a 19, a ak je to nevyhnutné, prostredníctvom finančného mechanizmu podľa článkov 20 a 21 s cieľom spravodlivo a rovnoprávne využívať výsledky výskumu, vývoja a prospech vyplývajúci z komerčného a iného využitia genetických zdrojov so zmluvnou stranou poskytujúcou takéto zdroje. Zdroje sa musia spoločne využívať na základe vzájomne dohodnutých podmienok.

Čl.16

Prevod technológie a prístup k nej

1. Každá zo zmluvných strán, uznávajúc, že technológia zahŕňa biotechnológiu a že ako prístup k technológii, tak aj prevod medzi zmluvnými stranami sú podstatnými prvkami na dosiahnutie cieľov tohto dohovoru, sa zaväzuje v súlade s ustanoveniami tohto článku poskytnúť alebo uľahčiť prístup ostatným zmluvným stranám k technológiám alebo im uľahčiť prevod technológií, ktoré súvisia s ochranou a trvalo udržateľným využívaním biologickej diverzity alebo ktoré využívajú genetické zdroje a nespôsobujú významné poškodenia životného prostredia.

2. Prístup k technológiám a ich prevod podľa odseku 1 do rozvojových krajín sa zabezpečí alebo umožní za spravodlivých a maximálne výhodných podmienok vrátane koncesií a vzájomne dohodnutých preferenčných podmienok, a ak je to nevyhnutné, v súlade s finančným mechanizmom podľa článkov 20 a 21. V prípade technológie podliehajúcej patentovým alebo iným vlastníckym právam sa taký prístup a prevod zabezpečia za uznávaných podmienok, ktoré sú v súlade so zodpovedajúcou a účinnou ochranou práv duševného vlastníctva. Použitie tohto odseku musí byť v súlade s odsekmi 3, 4 a 5 tohto článku.

3. Každá zo zmluvných strán urobí vhodné legislatívne, administratívne alebo politické opatrenia s cieľom zabezpečiť zmluvným stranám, najmä rozvojovým krajinám poskytujúcim genetické zdroje, prístup k technológiám a prevod technológií, ktoré využívajú tieto zdroje vrátane technológií chránených patentmi a inými právami duševného vlastníctva, ak je to nevyhnutné, podľa článkov 20 a 21, v súlade s medzinárodným právom a v súlade s odsekmi 4 a 5 tohto článku.

4. Každá zo zmluvných strán prijme vhodné legislatívne, administratívne alebo politické opatrenia na to, aby súkromný sektor umožnil prístup, spoločný vývoj a prevod technológií uvedených v odseku 1 v prospech vládnych inštitúcií, ako aj súkromného sektoru rozvojových krajín a v tomto zmysle dodržiaval povinnosti podľa odsekov 1, 2 a 3 tohto článku.

5. Zmluvné strany, uznávajúc, že patenty a iné práva duševného vlastníctva môžu mať vplyv na doplnenie tohto dohovoru, budú v tomto zmysle spolupracovať v rámci svojej legislatívy a medzinárodného práva tak, aby zabezpečili, že takéto práva dohovor podporujú a nie sú proti jeho cieľom.

Čl.17

Výmena informácií

1. Zmluvné strany podpora výmenu informácií vzťahujúcich sa na ochranu a trvalo udržateľné využívanie biologickej diverzity zo všetkých verejne prístupných zdrojov, berúc do úvahy osobitné potreby rozvojových krajín.

2. Takáto výmena informácií musí obsahovať výmenu výsledkov technického, vedeckého a socioekonomického výskumu, rovnako ako informácie o školiacich a prieskumných programoch, špeciálnych poznatkoch, domorodých a tradičných vedomostiach, prípadne aj v kombinácii s technológiami podľa článku 16 ods. 1. Ak je to možné, výmena informácií zahŕňa aj ich vrátenie.

Čl.18

Technická a vedecká spolupráca

1. Ak je to potrebné, zmluvné strany budú podporovať medzinárodnú technickú a vedeckú spoluprácu v oblasti ochrany a trvalo udržateľného využívania biologickej diverzity aj prostredníctvom vhodných medzinárodných a národných inštitúcií.
2. Každá zo zmluvných strán bude podporovať technickú a vedeckú spoluprácu s ostatnými zmluvnými stranami, najmä s rozvojovými krajinami, pri uplatňovaní tohto dohovoru v praxi prostredníctvom tvorby a uplatňovania národných stratégií štátov. Pri podpore takejto spolupráce sa musí venovať osobitná pozornosť tvorbe a posilňovaniu schopností krajín prostredníctvom rozvoja ľudských zdrojov a budovania inštitúcií.
3. Konferencia zmluvných strán na svojom prvom zasadaní určí, ako vytvoriť mechanizmus strediska (clearing-house) na podporu a uľahčenie technickej a vedeckej spolupráce.
4. Zmluvné strany budú v súlade so svojou legislatívou a politikou a v súlade s cieľmi tohto dohovoru rozvíjať metódy spolupráce na rozvoj a využitie technológií vrátane domorodých a tradičných. Na tento účel budú zmluvné strany podporovať aj školenia osôb a výmenu expertov.
5. Zmluvné strany budú na základe vzájomnej dohody podporovať vytvorenie spoločných výskumných programov a spoločných podnikov na rozvoj technológií zodpovedajúcich cieľom tohto dohovoru.

Čl.19

Zaobchádzanie s biotechnológiou a rozdeľovanie jej prínosov

1. Každá zo zmluvných strán prijme vhodné legislatívne, administratívne alebo strategické opatrenia, ktoré umožnia efektívnu účasť na biotechnologickom výskume týchto zmluvných krajín, predovšetkým rozvojovým krajinám, ktoré na tento výskum poskytnú genetické zdroje, a ak je to možné, v týchto zmluvných krajinách.
2. Každá zo zmluvných strán prijme všetky vhodné opatrenia na podporu a urýchlenie prednostného prístupu zmluvných strán, predovšetkým rozvojových krajín, k výsledkom a prínosom z biotechnológií založených na genetických zdrojoch týchto zmluvných strán na rovnoprávnom a spravodlivom základe. Takýto prístup vymedzí vzájomná dohoda.
3. Strany posúdia nevyhnutnosť a možné formy protokolu ustanovujúceho vhodné postupy, predovšetkým dohodu o prednostnom informovaní, o bezpečnom prevode, o narábaní so živými modifikovanými organizmami, ktoré sú výsledkom biotechnológií a ktoré môžu negatívne ovplyvniť ochranu a trvalo udržateľné využívanie biologickej diverzity, a o ich využívaní.
4. Každá zo zmluvných strán, ktorá poskytne organizmy podľa odseku 3, bude poskytovať priamo alebo prostredníctvom fyzickej osoby alebo právnickej osoby v rámci svojej jurisdikcie všetky dostupné informácie o predpisoch o využívaní a o bezpečnostných opatreniach, ktoré vyžaduje táto strana pri narábaní s týmito organizmami, ako aj všetky dostupné informácie o ich možnom nepriaznivom vplyve na tú zmluvnú stranu, do ktorej sa majú tieto organizmy zaviesť.

Čl.20

Finančné zdroje

1. Každá zo zmluvných strán sa zaväzuje poskytovať podľa svojich možností, národných plánov, priorít a programov finančnú podporu a pomoc tým činnostiam štátov, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov tohto dohovoru.
2. Zmluvné strany, ktoré sú rozvinutými krajinami, poskytnú nové a doplnkové finančné zdroje, aby umožnili zmluvným stranám, ktoré sú rozvojovými krajinami, pokryť v celom rozsahu zvýšené náklady pri zavádzaní opatrení na splnenie záväzkov tohto dohovoru tak, aby mali z ich poskytnutia prospech. Tieto náklady sa dohodnú medzi zmluvnou stranou, ktorá je rozvojovou krajinou, a inštitucionálnou štruktúrou podľa článku 21 v súlade s politikou, stratégiou, programovými prioritami a kritériami výberu, ako aj zoznamom uvádzajúcim zvýšené náklady, ktoré ustanovuje Konferencia zmluvných strán. Iné zmluvné strany vrátane krajín v procese prechodu na trhovú ekonomiku môžu dobrovoľne prevziať povinnosti zmluvných strán, ktoré sú rozvinutými krajinami. Na účely tohto článku Konferencia zmluvných strán zostaví na svojom prvom zasadaní zoznam zmluvných strán, ktoré sú rozvinutými krajinami, a iných zmluvných strán, ktoré dobrovoľne prevezmú povinnosti zmluvných strán, ktoré sú rozvinutými krajinami. Konferencia zmluvných strán bude tento zoznam pravidelne posudzovať, a ak to bude nevyhnutné, upraví ho. Bude podporovať aj dobrovoľné poskytovanie

príspevkov z ostatných krajín a z iných zdrojov. Pri plnení týchto záväzkov sa bude prihliadať na zabezpečenie zodpovedajúceho, predvídateľného a včasného toku prostriedkov a na vyvážené rozdelenie finančnej záťaže medzi prispievajúce zmluvné strany uvedené v zozname.

3. Zmluvné strany, ktoré sú rozvinutými krajinami, môžu navyše poskytnúť a zmluvné strany, ktoré sú rozvojovými krajinami, použiť finančné zdroje viažuce sa na uplatňovanie tohto dohovoru prostredníctvom dvojstranných, regionálnych a iných mnohostranných vzťahov.

4. Rozsah efektívneho plnenia záväzkov vyplývajúcich z tohto dohovoru bude pre rozvojové krajiny závisieť od účinného uplatňovania záväzkov rozvinutých krajín vzťahujúcich sa na finančné zdroje a prevod technológií a bude v celom rozsahu zohľadňovať skutočnosť, že ekonomický a spoločenský rozvoj a odstránenie chudoby sú prvoradé a prevažujúce priority zmluvných strán, ktoré sú rozvojovými krajinami.

5. Zmluvné strany pri svojich činnostiach viažucich sa na finančné zdroje a na prevod technológií zohľadnia špecifické potreby a osobitnú situáciu najmenej rozvinutých krajín.

6. Zmluvné strany budú prihliadať aj na osobitné podmienky vyplývajúce zo závislosti zmluvných strán, ktoré sú rozvojovými krajinami, najmä malých ostrovných štátov, od biologickej diverzity, jej rozdeľovania a umiestnenia.

7. Treba zohľadniť aj osobitnú situáciu rozvojových krajín, ktoré sú environmentálne najzraniteľnejšie, ako sú krajiny s aridnými a semiaridnými zónami, pobrežnými a horskými oblasťami.

Čl.21

Finančný mechanizmus

1. Na účely tohto dohovoru musí existovať mechanizmus na poskytovanie finančných zdrojov v podobe grantov alebo na základe koncesií pre zmluvné strany, ktoré sú rozvojovými krajinami. Podstatné prvky tohto mechanizmu sú uvedené v tomto článku. Konferencia zmluvných strán bude riadiť tento mechanizmus, ktorý bude fungovať pod jej právomocou a vedením. Zabezpečovať ho bude inštitucionálna štruktúra, ktorú ustanoví Konferencia zmluvných strán na prvom zasadaní. Na účely tohto dohovoru Konferencia zmluvných strán určí politiku, stratégiu, programové priority a kritériá výberu na prístup k týmto zdrojom a na ich využívanie. Príspevky budú zohľadňovať potrebu zabezpečiť predvídateľný, primeraný a včasný tok prostriedkov podľa článku 20 v súlade s množstvom potrebných prostriedkov periodicky určeným Konferenciou zmluvných strán a význam pomerného rozdelenia finančnej záťaže medzi prispievajúce krajiny uvedené v zozname podľa článku 20 ods. 2. Dobrovoľné príspevky môžu poskytovať aj zmluvné strany, ktoré sú rozvinutými krajinami, a iné krajiny a zdroje. Mechanizmus bude založený na princípe demokratického a prehľadného systému riadenia.

2. Zhodne s cieľmi tohto dohovoru Konferencia zmluvných strán na svojom prvom zasadaní ustanoví politiku, stratégiu a programové priority, ako aj podrobné kritériá a smernice určujúce prístup k finančným zdrojom a k ich využitiu vrátane pravidelného monitorovania a hodnotenia ich využitia. Konferencia zmluvných strán rozhodne o opatreniach na plnenie odseku 1 po konzultácii s inštitucionálnou štruktúrou poverenou spravovaním finančného mechanizmu.

3. Konferencia zmluvných strán posúdi efektívnosť mechanizmu podľa tohto článku vrátane kritérií a smerníc uvedených v odseku 2 najneskôr do dvoch rokov po nadobudnutí platnosti tohto dohovoru a bude tak pravidelne konať ďalej. Ak to bude nevyhnutné, na základe takéhoto posúdenia podnikne príslušné kroky na zlepšenie efektívnosti mechanizmu.

4. Zmluvné strany zväžia posilnenie existujúcich finančných inštitúcií na poskytovanie finančných zdrojov na ochranu a trvalo udržateľné využívanie biologickej diverzity.

Čl.22

Vzťah k ostatným medzinárodným dohovorom

1. Ustanovenia tohto dohovoru sa nesmú dotknúť práv a povinností ani jednej zo zmluvných strán vyplývajúcich z akejkoľvek existujúcej medzinárodnej dohody okrem prípadu, ak by výkon takých práv a povinností spôsobil vážne poškodenie alebo ohrozenie biologickej diverzity.

2. Zmluvné strany budú uplatňovať tento dohovor s ohľadom na morské prostredie v súlade s právami a povinnosťami štátov viazaných zákonom o moriach.

Čl.23

Konferencia zmluvných strán

1. Konferencia zmluvných strán je týmto ustanovená. Prvé zasadanie Konferencie zmluvných strán zvolá výkonný riaditeľ Programu Organizácie Spojených národov pre životné prostredie (UNEP) do jedného roku po tom, ako tento dohovor nadobudne platnosť. Od tohto času sa budú konať riadne zasadania Konferencie zmluvných strán v pravidelných intervaloch, ktoré určí Konferencia zmluvných strán na prvom zasadaní.

2. Mimoriadne zasadania Konferencie zmluvných strán sa budú konať vtedy, keď to Konferencia zmluvných strán uzná za nutné, alebo na písomnú žiadosť ktorejkoľvek zo zmluvných strán za predpokladu, že počas šiestich mesiacov po tom, čo sekretariát oboznámi s touto žiadosťou ostatné zmluvné strany, ju podporí najmenej jedna tretina zmluvných strán.

3. Konferencia zmluvných strán jednomyseľne schváli a prijme rokovací poriadok svojich zasadaní, ako aj zasadaní každého pomocného orgánu, ktorý môže ustanoviť, ako aj finančné pravidlá rozpočtu sekretariátu. Na každom riadnom zasadaní prijme rozpočet na finančné obdobie do nasledujúceho riadneho zasadania.

4. Konferencia zmluvných strán bude kontrolovať uplatňovanie tohto dohovoru a na tento účel

- a) ustanoví formu a intervaly na poskytovanie informácií predkladaných v súlade s článkom 26 a posúdi tieto informácie, ako aj správy predložené ktorýmkoľvek pomocným orgánom;
- b) posúdi vedecké, technické a technologické rady týkajúce sa biologickej diverzity poskytnuté v súlade s článkom 25;
- c) posúdi, a ak to bude nevyhnutné, prijme protokoly v súlade s článkom 28;
- d) posúdi, a ak to bude nevyhnutné, prijme v súlade s článkami 29 a 30 zmeny a doplnky tohto dohovoru a jeho príloh;
- e) posúdi zmeny a doplnky ktoréhokoľvek protokolu, ako aj ktorejkoľvek jeho prílohy, a ak sa tak rozhodne, odporučí ich prijatie zmluvným stranám predmetného protokolu;
- f) posúdi, a ak to bude nevyhnutné, prijme v súlade s článkom 30 dodatočné prílohy k tomuto dohovoru;
- g) ustanoví také pomocné orgány, predovšetkým na zabezpečenie vedeckého a technického poradenstva, ktoré sa budú považovať za nevyhnutné pri uplatňovaní tohto dohovoru;
- h) prostredníctvom sekretariátu sprostredkuje kontakt výkonných orgánov dohovorov zaoberajúcich sa záležitosťami viazucimi sa na tento dohovor s výhľadom na vytvorenie vhodných foriem vzájomnej spolupráce; a
- i) zváži akúkoľvek ďalšiu činnosť, ktorá by mohla byť potrebná na dosiahnutie cieľov tohto dohovoru na základe skúseností získaných pri jeho uplatňovaní, a zaviazá sa ju vykonávať.

5. Organizácia Spojených národov, jej špecializované agentúry a Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu, ako aj ktorýkoľvek štát, ktorý nie je zmluvnou stranou tohto dohovoru, sa môžu zúčastniť na zasadaniach Konferencie zmluvných strán ako pozorovatelia. Každý iný orgán alebo agentúra, či už vládne alebo mimovládne, kvalifikované v odboroch týkajúcich sa ochrany a trvalo udržateľného využívania biologickej diverzity, ktoré informujú sekretariát o svojom želaní zúčastniť sa na zasadaní Konferencie zmluvných strán ako pozorovatelia, možno prizvať, ak aspoň jedna tretina zmluvných strán nepredloží námietku. O prístupe a o účasti pozorovateľov sa rozhodne na základe rokovacieho poriadku prijatého Konferenciou zmluvných strán.

Čl.24

Sekretariát

1. Sekretariát je týmto ustanovený. Jeho funkciou bude

- a) pripravovať a zabezpečovať zasadania Konferencie zmluvných strán podľa článku 23;
- b) vykonávať funkcie, ktoré mu určí ktorýkoľvek z protokolov;
- c) pripravovať správy o výkone svojich funkcií podľa tohto dohovoru a predkladať ich Konferencii zmluvných strán;
- d) koordinovať svoju činnosť s ostatnými príslušnými medzinárodnými orgánmi a osobitne vstupovať do takých administratívnych a zmluvných vzťahov, ktoré môžu byť potrebné na efektívne splnenie jeho funkcií; a
- e) vykonávať iné funkcie, ktoré môže určiť Konferencia zmluvných strán.

#

2. Na svojom prvom riadnom zasadani Konferencia zmluvných strán ustanoví sekretariát z existujúcich kompetentných medzinárodných organizácií, ktoré vyjadrili ochotu plniť funkcie sekretariátu podľa tohto dohovoru.

Čl.25

Poradný orgán pre vedu, techniku a technológiu

1. Týmto sa ustanovuje Poradný orgán pre vedu, techniku a technológiu. Tento orgán bude poskytovať Konferencii zmluvných strán, a ak to bude vhodné, jej ďalším pomocným orgánom včasné odborné poradenstvo týkajúce sa uplatňovania tohto dohovoru. Bude otvorený pre všetky zmluvné strany a bude multidisciplinárny. Bude pozostávať zo zástupcov vlád kompetentných v príslušnom odbore a bude pravidelne informovať Konferenciu zmluvných strán o všetkých aspektoch svojej práce.

2. Tento orgán bude v pôsobnosti Konferencie zmluvných strán a v súlade so smernicami ustanovenými Konferenciou zmluvných strán a na jej žiadosť

- a) poskytovať vedecké a technické posudky o stave biologickej diverzity;
  - b) pripravovať vedecké a technické posudky o efektívnosti rôznych opatrení prijatých v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru;
  - c) určovať inovačné, efektívne a najnovšie technológie a znalosti týkajúce sa ochrany a trvalo udržateľného využívania biologickej diverzity a poskytovať poradenstvo o spôsoboch a prostriedkoch ďalšieho rozvoja alebo o prevode týchto technológií;
  - d) poskytovať rady v oblasti vedeckých programov a medzinárodnej spolupráce vo výskume a vývoji týkajúce sa ochrany a trvalo udržateľného využívania biologickej diverzity; a
  - e) odpovedať na vedecké, technické, technologické a metodologické otázky, ktoré Konferencia zmluvných strán a jej pomocné orgány môžu položiť uvedenému orgánu.
3. Funkcie, právomoci, organizáciu a činnosť tohto orgánu môže ďalej rozpracúvať Konferencia zmluvných strán.

Čl.26

Správy

Každá zo zmluvných strán bude v intervaloch ustanovených Konferenciou zmluvných strán informovať Konferenciu zmluvných strán o opatreniach, ktoré prijala na realizáciu ustanovení tohto dohovoru a o ich efektívnosti pri plnení cieľov tohto dohovoru.

Čl.27

Urovanie sporov

1. Spor medzi zmluvnými stranami týkajúci sa výkladu a výkonu tohto dohovoru budú dotknuté strany riešiť rokovaním.

2. Ak dotknuté zmluvné strany nevyriešia spor rokovaním, môžu spoločne požiadať o pomoc pri dosiahnutí zmiery alebo požiadať sprostredkovanie zmiery treťou stranou.

3. Pri ratifikácii, prijímaní, schvaľovaní alebo pristúpení k tomuto dohovoru alebo kedykoľvek neskôr môže štát alebo organizácia regionálnej ekonomickej integrácie písomne vyhlásiť depozitárovi, že pri spore nevyriešenom podľa odsekov 1 alebo 2 sa zaväzujú prijať jeden alebo oba z týchto prostriedkov zmiery:

- a) arbitráž v súlade s postupom ustanoveným v prvej časti prílohy č. II;
- b) predloženie sporu Medzinárodnému súdnemu dvoru.

4. Ak strany sporu neprijali podľa odseku 3 rovnaký alebo nijaký postup alebo sa nedohodli inak, spor sa predloží na zmierovacie konanie podľa druhej časti prílohy č. II.

5. Ustanovenia tohto článku budú platiť pre každý protokol, ak nebude v príslušnom protokole ustanovené inak.

Čl.28

Prijímanie protokolov

1. Zmluvné strany budú spolupracovať pri zostavovaní a prijímaní protokolov k tomuto dohovoru.
2. Protokoly sa budú prijímať na zasadaní Konferencie zmluvných strán.
3. Text každého navrhovaného protokolu rozošle sekretariát zmluvným stranám navrhovaného protokolu najmenej šesť mesiacov pred zasadaním.

Čl.29

Zmeny a doplnky dohovoru alebo jeho protokolov

1. Zmeny a doplnky tohto dohovoru môže navrhnúť ktorákoľvek zo zmluvných strán tohto dohovoru. Zmeny a doplnky ktoréhokoľvek protokolu môže navrhnúť ktorákoľvek zo zmluvných strán tohto protokolu.
2. Zmeny a doplnky tohto dohovoru sa prijímú na zasadaní Konferencie zmluvných strán. Zmeny a doplnky ktoréhokoľvek protokolu sa prijímú na zasadaní zmluvných strán príslušného protokolu. Text ktoréhokoľvek navrhovaného doplnku alebo zmeny tohto dohovoru alebo ktoréhokoľvek jeho protokolu okrem prípadu, keď je v protokole ustanovené inak, sekretariát oznámi dotknutým zmluvným stranám najmenej šesť mesiacov pred rokovaním, na ktorom sú navrhnuté na prijatie. Sekretariát takisto informuje o navrhnutých zmenách a doplnkoch signatárov tohto dohovoru.
3. Zmluvné strany vyvinú všetko úsilie na to, aby sa dohodli na ktoromkoľvek navrhovanom doplnku alebo na zmene tohto dohovoru alebo jeho protokolu. Ak sa všetky prostriedky na dohodu vyčerpali a dohoda sa nedosiahla, poslednou možnosťou bude prijatie doplnkov alebo zmien dvojtretinovou väčšinou zmluvných strán prítomných na zasadaní strán hlasujúcich o prerokúvanom protokole alebo jeho dohovore. Depozitár ich predloží všetkým zmluvným stranám na ratifikáciu, prijatie alebo na schválenie.
4. Ratifikácia, prijatie alebo schválenie doplnkov alebo zmien sa oznámia depozitárovi písomne. Zmeny a doplnky prijaté podľa odseku 3 nadobudnú platnosť pre zmluvné strany, ktoré ich prijali, na deväťdesiaty deň po uložení ratifikačných, prijímacích alebo schvaľovacích listín najmenej dvoma tretinami zmluvných strán tohto dohovoru alebo strán dotknutého protokolu okrem prípadu, keď je v tomto protokole ustanovené inak. Zmeny a doplnky nadobudnú platnosť pre každú zo zmluvných strán deväťdesiat dní po tom, čo táto strana uloží svoju ratifikačnú, prijímaciu alebo schvaľovaciu listinu o zmene alebo o doplnku.
5. Na účely tohto článku sa pod slovami "strany prítomné a hlasujúce" rozumejú slová "strany prítomné a vyjadrujúce kladný alebo záporný postoj hlasovaním".

Čl.30

Prijatie a dopĺňanie alebo zmeny príloh

1. Prílohy k tomuto dohovoru alebo ktorémukoľvek jeho protokolu budú tvoriť neoddeliteľnú súčasť tohto dohovoru, prípadne jeho protokolu, a ak nie je výslovne ustanovené inak, odkaz na tento dohovor alebo na jeho protokoly znamená zároveň odkaz na ktorúkoľvek z príloh týchto dokumentov. Tieto prílohy sa budú obmedzovať na procedurálne, vedecké, technické a administratívne záležitosti.
2. Okrem prípadu, keď v ktoromkoľvek protokole môže byť ustanovené inak vzhľadom na jeho prílohy, pre návrh, prijatie a nadobudnutie platnosti dodatočných príloh tohto dohovoru alebo príloh ktoréhokoľvek jeho protokolu bude platiť tento postup:
  - a) prílohy tohto dohovoru alebo ktoréhokoľvek jeho protokolu sa budú navrhovať a prijímať podľa postupu ustanoveného článkom 29;
  - b) každá zo zmluvných strán, ktorá nemôže schváliť dodatočnú prílohu k tomuto dohovoru alebo prílohu ktoréhokoľvek jeho protokolu, ktorého je zmluvnou stranou, to písomne oznámi depozitárovi v priebehu jedného roku odo dňa oznámenia o jej prijatí depozitárom. Depozitár bezodkladne vyrozumie všetky zmluvné strany o prijatí takéhoto oznámenia. Zmluvná strana môže kedykoľvek stiahnuť predchádzajúce vyhlásenie o námietke a v takom prípade príloha nadobudne platnosť pre túto zmluvnú stranu podľa písmena c) tohto článku;
  - c) po uplynutí jedného roku odo dňa oznámenia o prijatí depozitárom príloha nadobudne platnosť pre všetky zmluvné strany tohto dohovoru alebo ktoréhokoľvek jeho protokolu, ak nepredložili oznámenie podľa ustanovení písmena b) tohto článku.

#

3. Návrh, prijatie a nadobudnutie platnosti doplnkov a zmien príloh tohto dohovoru alebo ktoréhokoľvek jeho protokolu budú podliehať rovnakému postupu ako pri návrhu, prijatí a nadobudnutí platnosti príloh tohto dohovoru alebo príloh ktoréhokoľvek jeho protokolu.

4. Ak ktorákoľvek príloha alebo zmena prílohy majú vzťah k zmene tohto dohovoru alebo ktorémukoľvek jeho protokolu, dodatočná príloha alebo zmena a doplnok nesmú nadobudnúť platnosť dovtedy, kým nenadobudne platnosť zmena tohto dohovoru alebo jeho príslušného protokolu.

Čl.31

Hlasovacie právo

1. Okrem ustanovenia v odseku 2 ktorákoľvek zo zmluvných strán tohto dohovoru alebo ktoréhokoľvek z jeho protokolov má jeden hlas.

2. Organizácie regionálnej ekonomickej integrácie budú vo veciach svojej kompetencie vykonávať právo voľby počtom hlasov rovnajúcim sa počtu ich členských štátov, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru alebo jeho príslušného protokolu. Takéto organizácie nebudú uplatňovať svoje volebné právo, ak ho uplatnia ich členské štáty, a naopak.

Čl.32

Vzťah medzi dohovorom a jeho protokolmi

1. Štát alebo organizácia regionálnej ekonomickej integrácie sa nemôžu stať zmluvnými stranami protokolu, ak nie sú alebo sa zároveň nestanú zmluvnými stranami dohovoru.

2. Rozhodnutia podľa ktoréhokoľvek protokolu dohovoru budú prijímať len zmluvné strany dotknutého protokolu. Ktorákoľvek zo zmluvných strán, ktorá neratifikovala, neprijala alebo neschválila protokol, sa môže zúčastniť na ktoromkoľvek rokovaní zmluvných strán tohto protokolu ako pozorovateľ.

Čl.33

Podpis

Tento dohovor sa predloží na podpis v Riu de Janeiro všetkým štátom a ktorejkoľvek organizácii regionálnej ekonomickej integrácie od 5. júna 1992 do 14. júna 1992 a v sídle Organizácie Spojených národov v New Yorku od 15. júna 1992 do 4. júna 1993.

Čl.34

Ratifikácia, prijatie alebo schválenie

1. Tento dohovor a ktorýkoľvek jeho protokol budú podliehať ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu štátmi a organizáciami regionálnej ekonomickej integrácie. Ratifikačné, prijímacie alebo schvaľovacie listiny budú uložené u depozitára.

2. Ktorákoľvek z organizácií podľa odseku 1, ktorá sa stane zmluvnou stranou tohto dohovoru alebo ktoréhokoľvek jeho protokolu, hoci ktorýkoľvek z ich členských štátov nie je zmluvnou stranou, bude viazaná všetkými povinnosťami vyplývajúcimi z tohto dohovoru, prípadne jeho protokolu. V prípade organizácií, v ktorých jeden alebo viac štátov sú zmluvnými stranami tohto dohovoru alebo jeho príslušného protokolu, organizácia a jej členské štáty sa musia dohodnúť o svojich príslušných zodpovednostiach za plnenie záväzkov vyplývajúcich z tohto dohovoru alebo jeho protokolu. V takých prípadoch nebudú organizácie a ich členské štáty oprávnené uplatňovať práva vyplývajúce z tohto dohovoru alebo jeho príslušného protokolu súběžne.

3. Organizácie podľa odseku 1 určia vo svojich ratifikačných, prijímacích alebo schvaľovacích listinách rozsah svojej kompetencie v súvislosti so záležitosťami riadenými týmto dohovorom alebo jeho príslušným protokolom. Tieto organizácie musia informovať depozitára o akejkoľvek príslušnej zmene v rozsahu svojej kompetencie.

Čl.35

Pristúpenie

1. Tento dohovor a ktorýkoľvek jeho protokol budú otvorené na pristúpenie štátom a organizáciám regionálnej ekonomickej integrácie odo dňa, keď bol tento dohovor alebo jeho príslušný protokol uzavrený na podpis. Listiny o pristúpení budú uložené u depozitára.

#

2. Vo svojich listinách o prístupní organizácie podľa odseku 1 určia rozsah svojej kompetencie v súvislosti so záležitosťami riadenými týmto dohovorom alebo jeho príslušným protokolom. Tieto organizácie oznámia deponitárovi aj akúkoľvek zmenu v rozsahu svojej kompetencie.

3. Ustanovenia článku 34 ods. 2 budú platiť pre všetky organizácie regionálnej ekonomickej integrácie, ktoré pristúpia k tomuto dohovoru alebo ku ktorémukoľvek jeho protokolu.

Čl.36

Nadobudnutie platnosti

1. Dohovor nadobudne platnosť na deväťdesiaty deň odo dňa, keď bola uložená tridsiata ratifikačná, prijímacia, schvaľovacia listina alebo listina o prístupní.

2. Ktorýkoľvek z jeho protokolov nadobudne platnosť na deväťdesiaty deň odo dňa, keď bol uložený taký počet ratifikačných, prijímacích, schvaľovacích listín alebo listín o prístupní, ktorý určil príslušný protokol.

3. Pre každú zo zmluvných strán, ktorá ratifikuje, prijme alebo schváli tento dohovor alebo k nemu pristúpi po uložení tridsiatej ratifikačnej, prijímacej a schvaľovacej listiny alebo listiny o prístupní, tento dohovor nadobudne platnosť na deväťdesiaty deň odo dňa, keď bola uložená ratifikačná, prijímacia, schvaľovacia listina alebo listina o prístupní tejto zmluvnej strany.

4. Ktorýkoľvek protokol, okrem prípadu, keď je v protokole uvedené inak, nadobudne platnosť pre zmluvnú stranu, ktorá ratifikuje, prijme alebo schváli tento protokol alebo k nemu pristúpi, po nadobudnutí jeho platnosti podľa odseku 2 na deväťdesiaty deň odo dňa, keď táto zmluvná strana uloží svoju ratifikačnú, prijímaciu a schvaľovaciu listinu alebo listinu o prístupní, alebo odo dňa, keď tento dohovor nadobudne platnosť pre túto zmluvnú stranu, podľa toho, ktorý dátum bude neskorší.

5. Na účely odsekov 1 a 2 sa nebude žiadna z listín uložená organizáciou regionálnej ekonomickej integrácie pokladať za pridanú k listinám uloženým členskými štátmi tejto organizácie.

Čl.37

Výhrady

K tomuto dohovoru sa nepripúšťajú nijaké výhrady.

Čl.38

Odstúpenie

1. Kedykoľvek po uplynutí dvoch rokov odo dňa, keď tento dohovor nadobudol platnosť pre zmluvnú stranu, môže táto zmluvná strana podať deponitárovi písomné oznámenie o odstúpení.

2. Akékoľvek takéto odstúpenie nadobudne platnosť po uplynutí jedného roku odo dňa jeho prijatia deponitárom alebo v neskoršom termíne, ktorý možno uviesť v oznámení o odstúpení.

3. Ktorákoľvek zo zmluvných strán, ktorá odstupuje od dohovoru, sa bude považovať za odstupujúcu aj od ktoréhokoľvek z protokolov, ktorého je zmluvnou stranou.

Čl.39

Predbežné finančné usporiadanie

V prípade, že sa Globálny fond pre životné prostredie (GEF) Programu Organizácie Spojených národov pre rozvoj (UNDP), Programu Organizácie Spojených národov pre životné prostredie (UNEP) a Medzinárodnej banky pre rekonštrukciu a rozvoj (IBRD) v celom rozsahu reštrukturuje podľa článku 21, bude predstavovať predbežnú inštitucionálnu štruktúru podľa uvedeného článku na obdobie medzi nadobudnutím platnosti tohto dohovoru a prvým zasadáním Konferencie zmluvných strán alebo na obdobie, kým sa Konferencia zmluvných strán nerozhodne, ktorá inštitucionálna štruktúra bude na to určená podľa článku 21.

Čl.40

Predbežné usporiadanie sekretariátu

Výkonný riaditeľ Programu Organizácie Spojených národov pre životné prostredie (UNEP) zriadi sekretariát podľa článku 24 ods. 2 na dočasné obdobie medzi nadobudnutím platnosti tohto dohovoru a prvým zasadáním Konferencie zmluvných strán.

#

Čl.41

Depozitár

Funkciu depozitára tohto dohovoru a všetkých jeho protokolov bude vykonávať generálny tajomník Organizácie Spojených národov.

Čl.42

Autentické texty

Originály tohto dohovoru v arabskom, čínskom, anglickom, francúzskom, ruskom a španielskom znení majú rovnakú platnosť a budú uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Na dôkaz toho dolupodpísaní, súc riadne na to oprávnení, podpísali tento dohovor.

Dané v Riu de Janeiro 5. júna 1992.

PRÍLOHA I

IDENTIFIKÁCIA A MONITOROVANIE

1. Ekosystémy a stanovištia: s vysokou diverzitou, veľkým množstvom endemických alebo ohrozených druhov alebo prírodné oblasti potrebné pre sťahovavé druhy, ako aj tie, ktoré majú spoločenský, ekonomický, kultúrny alebo vedecký význam, alebo ktoré sú reprezentatívne, unikátne alebo spojené s kľúčovým evolučným alebo iným biologickým procesom.

2. Druhy a spoločenstvá: ktoré sú ohrozené, voľne žijúce príbuzné druhy domestikovaných alebo pestovaných druhov, majúce liečebnú, poľnohospodársku alebo inú ekonomickú hodnotu, alebo majúce spoločenský, vedecký alebo kultúrny význam, alebo význam pre výskum ochrany a trvalo udržateľného využívania biologickej diverzity, ako sú indikačné druhy.

3. Opísané genómy a gény majúce spoločenský, vedecký alebo ekonomický význam.

PRÍLOHA II

PRVÁ ČASŤ

ARBITRÁŽ

Článok 1

Navrhujúca zmluvná strana upovedomí sekretariát, že strany postupujú spor pred arbitráž podľa článku 27 tohto dohovoru. Oznámenie musí uvádzať predmet arbitráže a obsahovať predovšetkým články tohto dohovoru alebo jeho protokolu, ktorých interpretácia alebo uplatňovanie sú predmetom sporu. Ak sa strany nedohodnú na predmete sporu pred ustanovením predsedu tribunálu, arbitrážny orgán určí predmet sporu. Sekretariát oznámi takto získanú informáciu všetkým zmluvným stranám tohto dohovoru alebo jeho príslušného protokolu.

Článok 2

1. V sporoch medzi dvoma zmluvnými stranami sa arbitrážny orgán bude skladať z troch členov. Každá zo zmluvných strán sporu vymenuje jedného arbitra. Takto vymenovaní dvaja arbitri určia na základe vzájomnej dohody tretieho arbitra, ktorý bude predsedom orgánu. Predseda nesmie byť štátnym príslušníkom, ani zamestnancom žiadnej zo strán sporu, nesmie mať trvalé bydlisko na území žiadnej zo strán sporu, ani sa nesmie inak podieľať na tomto prípade.

2. V sporoch medzi viacerými ako dvoma stranami sa strany s rovnakým záujmom dohodnú na vymenovaní jedného arbitra spoločne.

3. Ktorékoľvek voľné miesto sa doplní spôsobom predpísaným na úvodné vymenovanie.

Článok 3

1. Ak predseda arbitrážneho orgánu nie je určený do dvoch mesiacov od vymenovania druhého arbitra, vymenuje ho na žiadosť jednej strany generálny tajomník Organizácie Spojených národov v priebehu ďalšieho dvojmesačného obdobia.

2. Ak jedna zo strán sporu nevymenuje arbitra v priebehu dvoch mesiacov od prijatia žiadosti, druhá strana môže o tom informovať generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, ktorý vykoná vymenovanie v priebehu ďalšieho dvojmesačného obdobia.

#

Článok 4

Arbitrážny orgán vydá svoje rozhodnutie v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru, s ktorýmikoľvek príslušnými protokolmi a s medzinárodným právom.

Článok 5

Ak sa strany sporu nedohodnú inak, arbitrážny orgán si určí vlastný rokovací poriadok.

Článok 6

Arbitrážny orgán môže na žiadosť jednej zo strán odporučiť základné nevyhnutné ochranné opatrenia.

Článok 7

Strany sporu podporia prácu arbitrážneho orgánu a všetkými svojimi prostriedkami mu najmä

- a) poskytnú všetky príslušné dokumenty, informácie, služby, a
- b) ak je to nevyhnutné, umožnia predvolať svedkov alebo odborníkov a vypočúť ich.

Článok 8

Strany a arbitri sú povinní chrániť akúkoľvek dôvernú informáciu, ktorú získajú počas konania arbitrážneho orgánu.

Článok 9

Ak arbitrážny orgán vzhľadom na osobitné okolnosti prípadu neustanoví inak, náklady tohto orgánu uhrádzajú strany sporu rovnakým dielom. Arbitrážny orgán vedie záznamy o všetkých svojich nákladoch a predkladá stranám sporu konečné vyúčtovanie.

Článok 10

Každá zmluvná strana, ktorá má v predmete sporu právny záujem, ktorý môže byť dotknutý rozhodnutím vo veci, môže zasahovať do konania so súhlasom arbitrážneho orgánu.

Článok 11

Arbitrážny orgán môže vypočúť a určiť protinávrhy vyplývajúce priamo z predmetu sporu.

Článok 12

Procesné a vecné rozhodnutia arbitrážneho orgánu sa prijímajú väčšinou hlasov jeho členov.

Článok 13

Ak sa jedna zo strán sporu nedostaví na konanie arbitrážneho orgánu alebo nedokáže obhájiť svoj prípad, druhá strana môže požiadať, aby orgán pokračoval vo svojom konaní a rozhodol. Neúčast' strany sporu alebo jej neschopnosť obhájiť svoj prípad nie je prekážkou v konaní. Pred vydaním konečného rozhodnutia musí byť arbitrážny orgán presvedčený, že návrh je vecne a právne dobre podložený.

Článok 14

Arbitrážny orgán vydá konečné rozhodnutie do piatich mesiacov odo dňa, keď bol zriadený, ak nepokladá za nevyhnutné predĺžiť lehotu o ďalšie obdobie, ktoré nesmie presahovať päť mesiacov.

Článok 15

Konečné rozhodnutie arbitrážneho orgánu je obmedzené na predmet sporu a obsahuje odôvodnenie. Obsahuje aj mená zúčastnených členov a dátum konečného rozhodnutia. Ktorýkoľvek člen arbitrážneho orgánu môže pripojiť rozdielne alebo nesúhlasné stanovisko ku konečnému rozhodnutiu.

Článok 16

Výrok je pre strany sporu záväzný. Odvolať sa proti nemu nie je možné okrem prípadu, ak sa strany sporu dohodli vopred na odvolacom postupe.

Článok 17

Akýkoľvek spor, ktorý môže vzniknúť medzi stranami sporu a týka sa výkladu alebo výkonu rozhodnutia, môže ktorákoľvek strana sporu predložiť arbitrážnemu orgánu, ktorý vydal rozhodnutie.

#

DRUHÁ ČASŤ

ZMIER

Článok 1

Zmierovacia komisia sa vytvorí na žiadosť jednej zo strán sporu. Ak sa strany sporu nedohodnú inak, komisia bude zložená z piatich členov, z dvoch vymenovaných každou stranou a z predsedu, ktorého si títo členovia vybrali spoločne.

Článok 2

V sporoch medzi viacerými ako dvoma stranami sporu strany s rovnakým záujmom vymenujú svojich členov komisie spoločne na základe dohody. Ak majú dve alebo viaceré strany rozdielne záujmy alebo existuje rozpor o tom, či majú rovnaký záujem, musia vymenovať svojich členov oddelene.

Článok 3

Ak strany sporu v priebehu dvoch mesiacov odo dňa žiadosti nevymenujú členov na vytvorenie zmierovacej komisie, vymenuje ich v priebehu dvojmesačného obdobia, ak ho o to požiada strana, ktorá podala žiadosť, generálny tajomník Organizácie Spojených národov.

Článok 4

Ak po vymenovaní posledného člena zmierovacej komisie nebol v priebehu dvoch mesiacov určený predseda zmierovacej komisie, generálny tajomník Organizácie Spojených národov, ak ho o to požiada jedna zo strán sporu, určí predsedu v priebehu ďalšieho dvojmesačného obdobia.

Článok 5

Zmierovacia komisia rozhodne väčšinou hlasov svojich členov. Ak sa strany sporu nedohodli inak, určí si vlastný postup. Vydá návrh na riešenie sporu, ktorý strany sporu zväžia v dobrom úmysle.

Článok 6

Rozpor vo veci, či zmierovacia komisia je kompetentná, rozhodne komisia.